

УДК 008:338.46:7:352(477)

DOI 10.32461/2226-3209.2.2025.338819

Цитування:

Головач Н. М. Потенціал креативних індустрій у модернізації мережі закладів культури територіальних громад в умовах воєнного стану. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 2. С. 52–58.

Головач Наталія Миколаївна,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри артменеджменту
та інформаційних технологій
Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0001-8931-4302>
ngolovach@dakkim.edu.ua

Golovach N. (2025). Potential of Creative Industries in Modernising the Network of Cultural Institutions of Territorial Communities under Martial Law. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 2, 52–58 [in Ukrainian].

ПОТЕНЦІАЛ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ У МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕРЕЖІ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Мета статті – визначити і проаналізувати потенціал креативних індустрій у модернізації мережі закладів культури територіальних громад України в умовах воєнного стану та виявити ключові тенденції, проблеми та перспективи розвитку. **Методологія дослідження** базується на використанні системного та порівняльного аналізу за допомогою яких було розглянуто функціонування мережі закладів культури в територіальних громадах у сучасних умовах, розвиток креативних індустрій в регіонах та їх роль у модернізації закладів культури, виявленні і порівняння успішних культурних практик та потенційних ризиків, а також було використано метод узагальнення для формулювання висновків на основі аналізу отриманих даних. **Наукова новизна** полягає в теоретичному осмисленні потенціалу креативних індустрій у модернізації мережі закладів культури територіальних громад України в умовах воєнного стану. Заклади культури громад можуть стати платформою для розвитку креативних індустрій, які, у свою чергу, мають вплив на розвиток культурних практик на місцях та поєднують можливості креативного підходу до розвитку регіонального культурного простору і реалізації потенціалу місцевої громади, що є актуальним в умовах викликів сьогодення та воєнного стану. **Висновки.** У результаті проведеного дослідження з'ясовано, що в Україні дедалі актуальнішими стають питання розвитку креативних індустрій у регіонах, які все більше інтегруються в розвиток територіальних громад, так як мають значний потенціал, адже формують імідж регіонів, сприяють підвищенню їх конкурентоспроможності, культурному розвитку, завдяки використанню креативних технологій. Разом з тим, креативні індустрії можуть впливати на розвиток культурних практик на місцях, а традиційні заклади культури, можуть стати платформою для їх розвитку в громадах. Проте нині триває пошук кращих практик модернізації мережі закладів культури в громадах, які б сприяли оптимізації витрат на їх утримання, культурному розвитку громад та забезпеченню доступності культурних послуг для населення та задоволення їх культурно-дозвіллевих потреб. А для збереження та розвитку культури, зокрема і в територіальних громадах, в умовах воєнного стану, вже зараз необхідно розробляти інноваційні проекти, розвивати міжнародне партнерство та реформувати систему фінансування цієї галузі.

Ключові слова: заклади культури, креативні індустрії, культура, культурна послуга, проектна діяльність, територіальна громада.

Golovach Nataliya, Ph.D (Philosophy), Associated Professor at the Art Management and Information Technology Department, National Academy of Culture and Arts Management

Potential of Creative Industries in Modernising the Network of Cultural Institutions of Territorial Communities under Martial Law

The purpose of the article is to determine and analyse the potential of creative industries in the modernisation of the network of cultural institutions of territorial communities of Ukraine under martial law and to identify key trends, problems, and prospects for development. **The research methodology** is based on the use of systemic and comparative analysis, which examined the functioning of the network of cultural institutions in territorial communities in modern conditions, the development of creative industries in the regions and their role in the modernisation of cultural institutions, the identification and comparison of successful cultural practices and potential risks, and the generalisation method was used to formulate conclusions based on the analysis of the data obtained. **The scientific novelty** lies in the theoretical understanding of the potential of creative industries in the modernisation of the network of cultural

institutions of territorial communities of Ukraine under martial law. Community cultural institutions can become a platform for the development of creative industries, which, in turn, have an impact on the development of cultural practices in the localities and combine the possibilities of a creative approach to the development of regional cultural space and the realisation of the potential of the local community, which is relevant in the context of current challenges and martial law. **Conclusions.** As a result of the study, it was found that in Ukraine, the issues of developing creative industries in regions that are increasingly integrated into the development of territorial communities are becoming increasingly relevant, as they have significant potential, because they shape the image of regions, contribute to increasing their competitiveness, cultural development, through the use of creative technologies. At the same time, creative industries can influence the development of cultural practices in the localities, and traditional cultural institutions can become a platform for their development in communities. However, the search for best practices for modernising the network of cultural institutions in communities is currently ongoing, which would contribute to optimising the costs of their maintenance, the cultural development of communities, and ensuring the availability of high-quality cultural services for the population and meeting their cultural and recreational needs. And to preserve and develop culture, including territorial communities under martial law, it is now necessary to develop innovative projects, develop international partnerships, and reform the financing system of this industry.

Keywords: cultural institutions, creative industries, culture, cultural service, project activity, territorial community.

Актуальність теми дослідження. Нині світова спільнота вважає, що за креативними індустріями є майбутнє, зокрема в Україні зростає увага до їх розвитку в умовах воєнного стану, оскільки сприяють впровадженню інновацій, створенню нових інноваційних ринків, тим самим виникають нові продукти та послуги з використанням інтелекту та творчого потенціалу людини, а також реалізації нових соціокультурних проєктів, урізноманітненню дозвіллевих практик, що відповідає запитам різних верств населення.

Креативні індустрії є одним з нових підходів інноваційного розвитку культури, який володіє великими можливостями і потенціалом для розвитку культурного простору. Як певний сектор економіки креативні індустрії виступають особливим видом культурних практик, а їх складовою є проєктна діяльність, що сприяє пошук творчих ініціатив та відкриває можливості розвитку як для виробника, так і для споживача культурного продукту.

Крім того, креативні індустрії, які поєднують можливості творчого підходу до розвитку регіонального культурного простору та потенціал місцевої громади, можуть стати важливим чинником розвитку культурних практик в громадах. Втім осмислення можливостей креативних індустрій для розвитку регіональної культури знаходиться на початковому етапі, так як не достатньо теоретичних напрацювань на місцях та реалізованих проєктів, тим самим креативні індустрії в регіонах України розвиваються переважно в контексті відродження традиційних ремесл, місцевих художніх виробництв тощо.

В культурних практиках регіонів важливу роль можуть відігравати традиційні заклади культури, які в змозі активізувати місцеву

громаду, впливати на оновлення міського середовища та стати платформою для розвитку креативних індустрій, які мають можливість покращувати добробут населення та спрямовані на створення креативних культурних продуктів і послуг.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблематиці досліджень перспектив розвитку креативних індустрій в регіонах України та сфери культури в умовах децентралізації і воєнного стану присвячені праці І. Бітюк, О. Бердичевська [3] Є. Венгер-Рущенко [4], С. Задворний [6], Н. Мариненко [9], В. Нехай [11], Л. Снігирьова [13], В. Ціватий [14], Т. Ялоха [15] та ін.

Мета роботи – визначити і проаналізувати потенціал креативних індустрій у модернізації мережі закладів культури територіальних громад України в умовах воєнного стану та виявити ключові тенденції, проблеми та перспективи розвитку.

Виклад основного матеріалу. В умовах воєнного стану креативні індустрії в Україні, не зважаючи на певні втрати, зберігають свою діяльність та допомагають підтримувати економічний розвиток, в тому числі застосовуючи ефективні стратегії бізнесу та виступають одним з варіантів модернізації сфери культури і мистецтва, що сприяє виведенню як культури, так і її економіки на якісно новий рівень розвитку, зокрема і через проєктну діяльність. Разом з тим останні роки засвідчили, що сфера культури може адаптуватися до різних умов, зокрема під час пандемії 2020–2021 років, заклади культури переформатували свою роботу в онлайн-режим, змінивши деякі напрямки діяльності, що залишається актуальним в Україні і нині, в умовах воєнного стану. А тому цифровізація культурних послуг стає важливим напрямком розвитку сфери культури, адже сучасні

інформаційні технології набувають все більшої популярності та сприяють оновленню культури, долученню до культурних цінностей, споживанню культурних продуктів та послуг в інтернеті, які стають більш доступнішими [4, 8].

Проте, слід звернути увагу, що в умовах класичного ринкового господарювання більшість культурно-дозвіллевих закладів є економічно не вигідними, але суспільно необхідними. Виклики сьогодення змушують заклади культури пристосовуватися та адаптуватися до нових реалій, а в умовах воєнного стану більшість населення вважає розважальні заходи недоречними та неетичними, а тому активно відбувається переформатування заходів з урахуванням травматичного досвіду, який переживають люди, хоча культурні заходи мають і психологічні моменти підтримки населення [3, 97]. Між тим, культурні заходи та проекти, на думку Є. Венгер-Рущенко, є перевіреною основою спільної діяльності для розвитку культурної арени протидії російській агресії. Разом з тим слід перезавантажити уявлення про фінансову привабливість культури на регіональному рівні, оскільки культурні особливості територій все більше розглядаються як цінний актив громади, як можливість для збереження, розвитку та популяризації традицій, звичаїв, ремесл, а також економічного розвитку [4, 5].

Нині фахівці закладів культури зосереджуються на пріоритетних завданнях збереження, розвитку закладів та адаптації проектів до умов воєнного стану. Адже саме державним закладам культури нині складно працювати, зокрема і через скорочення державного фінансування, а тому їм необхідно швидко адаптуватися та зосередити свою увагу на написанні грантових проектів, що є найкращим способом підтримки та розвитку культури [3, 98].

Слід зазначити, що в Україні дедалі актуальнішими стають проблеми розвитку креативних індустрій у регіонах. Позитивні результати формування креативних індустрій спостерігаються в певних регіонах, зокрема в Києві, та у великих обласних центрах, а саме Одесі, Харкові та Дніпрі. Проте креативний кластер активно розвивався у Вінниці, Тернополі, Запоріжжі, Полтаві та Ужгороді [14].

Якщо проаналізувати рівень соціально-економічного розвитку малих міст України, то можна побачити, що він досить низький, але водночас ці міста мають високий культурно-історичний потенціал [3, 96]. Разом з тим,

культурні та креативні індустрії мають стратегічний потенціал і повинні сприяти сталому розвитку культури та дозвілля в регіонах і містах, а використання креативних технологій призведе до капіталізації міст та припливу інвестицій у регіони [3, 98].

З погляду форм бізнесу, креативні індустрії базуються на пріоритеті малих і середніх підприємств, які виробляють креативні продукти та послуги, і орієнтовані на пошук доступу до глобальних ринків, а це дає можливість реалізувати принципи глокалізації, а саме збереження ідентичності, ідентифікація та поширення місцевої культури, тим самим створюючи умови для доступу місцевих культурних продуктів на світовий ринок. Тому організації сфери культури мають дотримуватись міжнародних вимог і стандартів, входити до міжнародних мереж, що сприятиме підвищенню якості товарів і послуг [6, 115].

Між тим, розуміння можливостей креативних індустрій для розвитку регіональної культури переважно знаходиться на початковій стадії і наразі, на думку Л. Снігирьової, недостатньо теоретичних напрацювань та реалізовано проектів у цій сфері, а тому найближчі перспективи розвитку креативних індустрій в українських регіонах відбуватиметься переважно в контексті відродження традиційних ремесл, місцевого виробництва тощо [13, 103].

Щодо розвитку сфери культури на місцевому рівні, то останнім часом креативні індустрії все більше інтегруються в розвиток територіальних громад, формуючи інноваційні ринки культурних товарів і послуг, тим самим позитивно впливають на суспільне, культурно-мистецьке життя, комерцію тощо [7, 54]. А тому важливим напрямком є участь громад у реалізації різноманітних культурних проектів, які допомагають вирішувати проблеми функціонування закладів культури, зокрема Український культурний фонд створив платформу «Підтримай Україну – збережи українську культуру», з метою надання можливостей митцям та закладам культури продовжувати розвивати культуру та креативні індустрії, надаючи допомогу в реалізації їхніх проектів [4, 7].

Слід звернути увагу і на те, що у культурних практиках регіонів важливу роль можуть відігравати традиційні заклади культури, зокрема музеї, театри, бібліотеки, клуби, палаци культури та творчості, які можуть стати платформою для розвитку креативних індустрій, та й ще скласти

конкуренцію один одному. Наприклад, сільські бібліотеки є досить значними конкурентами музеїв в розвитку платформ креативних індустрій. Разом з тим, музей завжди може скласти конкуренцію альтернативному відкритому культурному простору і буде цікавий креативним індустріям. І хоча, наразі в креативних індустріях більшість ініціатив реалізується у великих містах та обласних центрах, проте значний потенціал мають і сільські території, так як в невеличких громадах легше об'єднувати людей, знаходити креативних мешканців та спільно реалізовувати проекти, що має вплив на економічний розвиток громади. Цьому допомагає Асоціація Креативних Індустрій України, яка за підтримки Програми «U-LEAD з Європою», реалізувала проект «До розвитку громад – через успіх креативних проєктів», який став першим в рамках ініціативи Креативні Громади України. В межах проєкту було надано знання громадам про те, як монетизувати креативність та розвивати свій регіон завдяки втіленню креативних проєктів [1].

Слід зауважити, що заклади культури деяких громад активно шукають та експериментують з новими формами роботи та можуть активізувати місцеву спільноту, впливаючи таким чином на оновлення міського середовища. Однак діяльність більшості закладів культури в регіонах переважно не виходить за рамки традиційних форм роботи, а тому необхідно запроваджувати нові форми культурно-мистецької діяльності, які сприятимуть розвитку творчого потенціалу місцевих жителів та створенню креативних продуктів і послуг [13, 104]. Це досить важливо, оскільки за даними всеукраїнського опитування «Проблеми розвитку культури в громадах» найбільш популярними серед населення територіальних громад так і залишаються бібліотеки та клуби, які мають розгалужену мережу в регіонах, а більшість користувачів культурних послуг – це молодь та сім'ї, а також люди похилого віку, які відвідують заклади культури для психоемоційного розвантаження [5, 109].

А тому, для впровадження інноваційної діяльності на підприємствах креативної індустрії, з метою підвищення конкурентоспроможності, на думку А. Касич, А. Гутман, необхідно запроваджувати нові підходи, а саме:

- покращувати послуги для людей з інвалідністю, що сприятиме розширенню діапазону споживання;

- запровадити систему знижок та подарункових ваучерів, що дозволить покупцям зацікавитися політикою лояльності, тим самим збільшити продажі [7, с. 54];

- використовувати віртуальну та змішану реальність, оскільки комп'ютерні програми проєктують віртуальні об'єкти в реальний світ через камери та екрани комп'ютерів;

- використовувати технології стимулювання людського дотику, тобто тактильний зворотний зв'язок, що створює різноманітні тактильні ілюзії тощо [7, 55].

Проте наразі громади і досі вивчають питання інституційної спроможності закладів культури, їх фінансування, надання якісних, доступних і потрібних культурних послуг населенню, а також форми їх подальшого функціонування та пошуку актуальних послуг, щоб бути максимально корисними для громади. Свого часу, на державному рівні, було визначено базовий набір культурних послуг (перелік, зміст, обсяг), які мають надаватися мешканцям територіальних громад, зокрема доступ до інформації, читання, фільмів, музейних експозицій, можливостей творчого розвитку та мистецької освіти [4, 6].

Так, у попередні роки, одним із пріоритетних завдань окремих документів було створення Центрів культурного обслуговування, а саме Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, Стратегії людського розвитку та реформи системи забезпечення населення культурними послугами [4, 7]. Наприклад, згідно з дослідженням Київського міжнародного інституту соціології, який провів репрезентативне опитування по всій Україні (2020), 81% населення були зацікавлені у створенні багатофункціональних центрів культурного обслуговування. Територіальні громади зацікавлені у створенні центрів культурного обслуговування, так як це дасть можливість оптимізувати витрати на утримання розширеної культурної інфраструктури, ефективно розподіляти бюджетні кошти та створювати комфортні культурні простори для жителів громади, які будуть популярним і затребуваними [4, 6].

Але і на державному рівні, до сьогодні, триває пошук нових форматів закладів культури, які сприяли б розвитку громад та виводили їх на новий рівень, зокрема проєкт USAID «Говерла» має на меті підтримати цю ініціативу. Державні інституції, серед яких Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, профільний комітет Верховної Ради, органи місцевого

самоврядування, розпочали роботу зі створення пілотних багатофункціональних центрів на базі вже існуючих культурних центрів, з метою розвитку культури в громадах та забезпечення співпраці між громадянами та місцевою владою для більш ефективного використання бюджетів громад. Наприклад, подібні простори вже функціонують за кордоном і стали одним із трендів культурного життя, зокрема в Латвії пріоритет віддали бібліотекам, які перетворюються на простори, де люди можуть не лише читати книги, а й цікаво проводити час. Заступник Міністра культури та стратегічних комунікацій України Т. Шевченко зазначив, що пошук кращих практик, як в Україні, так і за кордоном, може допомогти у виборі стратегії розвитку культури [5, 109].

Пошук нових практик продовжувався і у жовтні 2024 року на платформі Всеукраїнського форуму про культурну децентралізацію, в рамках якого відбулася зустріч представників влади, громад та мистецького середовища для виявлення потреб, викликів та найкращих практик трансформації мережі закладів культури. Метою форуму стало обговорення серед представників органів державної влади та громад проблем децентралізації, розвитку культурних центрів та популяризації українського креативного продукту. Загалом форум включав 5 тематичних блоків:

- трансформація культурних мереж у громадах;
- ветераноорієнтованість культури в громадах (виклики та можливості для відновлення);
- кіно в громадах (боротьба з піратством та доступний український продукт);
- трансформація культурних послуг у громадах;
- креативний продукт як рушій економічного розвитку громад [5, 109].

Між тим, результати всеукраїнського опитування «Проблеми розвитку культури в громадах», в якому взяли участь 855 громад, показали важливість співпраці між громадами та міністерствами у вирішенні проблем у сфері культури під час війни. Тим самим 60% респондентів зазначили про необхідність обміну досвідом одним із пріоритетів розвитку сфери культури, особливо в умовах кадрового дефіциту. Натомість 67% громад виступають за надання повноважень місцевим радам у формуванні мережі закладів культури, що свідчить про прагнення громад до більшої

самостійності, в тому числі і до вирішення проблем у сфері культури на місцях [5, 109].

Незважаючи на всі виклики сьогодення, на воєнний стан, складну економічну ситуацію в країні, заклади культури продовжують функціонувати та розвиватися, впроваджуючи нові послуги, хоча близько 70% культурних заходів в Україні є благодійними та спрямовані на підтримку збройних сил [3, 97].

Наукова новизна полягає в теоретичному осмисленні потенціалу креативних індустрій у модернізації мережі закладів культури територіальних громад України в умовах воєнного стану. Заклади культури громад можуть стати платформою для розвитку креативних індустрій, які, у свою чергу, мають вплив на розвиток культурних практик на місцях та поєднують можливості креативного підходу до розвитку регіонального культурного простору і реалізації потенціалу місцевої громади, що є актуальним в умовах викликів сьогодення та воєнного стану.

Висновки. В Україні дедалі актуальнішими стають питання розвитку креативних індустрій у регіонах, які все більше інтегруються в розвиток територіальних громад, так як мають значний потенціал, адже формують імідж регіонів, сприяють підвищенню їх конкурентоспроможності, культурному розвитку, завдяки використанню креативних технологій. Разом з тим, креативні індустрії можуть впливати на розвиток культурних практик на місцях, а традиційні заклади культури, можуть стати платформою для їх розвитку в громадах. Проте нині триває пошук кращих практик модернізації мережі закладів культури в громадах, які б сприяли оптимізації витрат на їх утримання, культурному розвитку громад та забезпеченню доступності культурних послуг для населення та задоволення їх культурно-дозвіллевих потреб. А для збереження та розвитку культури, зокрема і в територіальних громадах, в умовах воєнного стану, вже зараз необхідно розробляти інноваційні проекти, розвивати міжнародне партнерство та реформувати систему фінансування цієї галузі.

Література

1. Асоціацію креативних індустрій України. До розвитку громад – через успіх креативних проєктів. URL: <https://ciau.org.ua/hromada/> (дата звернення: 02.04. 2025).
2. Бойко О. Культурні практики як чинник зростання регіонів. *Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство* :

матеріали міжнародного симпозиуму, 6 червня 2019 р. / М-во культ. України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ : НАКККіМ, 2019. С. 7–8.

3. Бітюк І. М., Бердичевська О. О. Перспективи розвитку сфери культури у період воєнного стану. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Економічні науки*. 2023. № 4 (110). С. 96–99.

4. Венгер-Рущенко Є. Перспективні напрями розвитку культурної сфери в Україні в умовах децентралізації публічного управління. URL: <https://gov.bulletin.knu.ua/article/view/1590/1290> (дата звернення: 28.01.25).

5. Головач Н. М. Трансформація мережі закладів культури в громадах України. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір* : матеріали VIII Всеукр. наук. конф. молод. вч., асп. та магістран. / М-во культ. та страт. ком. України ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. ; Наук. тов. студ., асп., доктор. і молод. вч. (Київ, 07 листопада 2024 р.). Київ : НАКККіМ, 2024. С. 108–110.

6. Задворний С. Креативні індустрії крізь призму конструювання територіальної ідентичності: децентралізаційний контекст. *Суспільна географія і картографія: наукова спадщина та сучасні українознавчі студії* : матеріали Всеукраїнського наукового онлайн-семінару з участю закордонних учених, присвяченого 120-літтю від народження професора Володимира Кубійовича (1900–1985) (Україна, м. Львів, 17 грудня 2020 р.). Львів : Простір-М, 2021. С. 114–119. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/24423> (дата звернення: 10.02.2025).

7. Касич А. О., Гутман А. І. Особливості управління інноваціями на підприємствах креативної індустрії. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20479/1/IMPER_2022_V2_P052-055.pdf (дата звернення: 10.12.2024).

8. Лелик М. Б. Реалізація та фінансування культурних проєктів – міст до налагодження ефективних зв'язків між митцями, культурними операторами та інституціями в Україні та ЄС. ДЗК. 2019. Вип. 9/4. 16 с.

9. Мариненко Н., Шевчук Р. Креативні індустрії в умовах війни. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39258/2/FMNEscps_2022_Shevchuk_R-Creative_industries_during_77-79.pdf (дата звернення: 20.12.2024).

10. Міністерство культури та стратегічних комунікацій України. Відновлення через культуру: нові культурні проєкти для підтримки та реабілітації ветеранів і військових у громадах. URL: <https://mcs.gov.ua/news/vidnovlennya-cherez-kulturu-novi-kulturni-proyekty-dlya-pidtrymky-ta-reabilitacziyi-veteraniv-i-vijskovyuh-u-gromadah/> (дата звернення: 10.12.2024).

11. Нехай В. А. Креативні індустрії в умовах післявоєнного відновлення. *Фінансово-кредитне та обліково-аналітичне забезпечення післявоєнного відновлення економіки України* : матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції, 5–6 жовтня 2023 р. Київ : НУБіП України, 2023. С. 516–518.

12. Петрова І. В. Культурні та креативні індустрії: проблема визначень. *Питання культурології*. 2022. № 39. С. 63–77.

13. Снігирьова Л. М. Творчі індустрії та культурні практики як фактор креативного розвитку регіонів. *Культурологічний альманах*. 2018. Вип. 7. С. 102–105.

14. Ціватий В. Г. Культурні і креативні індустрії в умовах поліцентричного світоустрою XXI століття: інституціональний і політикодіпломатичний дискурси. *Культурологічний альманах*. 2020. Вип. 13. С. 106–110.

15. Ялоха Т. О., Білан В. В., Громадський Р. А. Креативні індустрії як драйвери розвитку світової економіки: прогноз ризиків післявоєнної відбудови України. URL: <http://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/554> (дата звернення : 01.12.2024).

References

1. Association of Creative Industries of Ukraine. (2022). Community Development through the Success of Creative Projects. Retrieved from: <https://ciau.org.ua/hromada/> [in Ukrainian].

2. Boiko, O. (2019). Cultural Practices as a Factor of Growth of Regions. *Cultural and Artistic Studies of the 21 Century*. Kyiv, 7–8 [in Ukrainian].

3. Bitiuk, I. M., & Berdychevska, O. O. (2023). Prospects for the Development of the Cultural Sphere during Martial Law. *Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade. Series 'Economic Sciences'*, 4 (110), 96–99 [in Ukrainian].

4. Venher-Rushchenko, Ye. (2018). Promising Directions for the Development of the Cultural Sphere in Ukraine in the Context of Decentralisation of Public Administration. Retrieved from: <https://gov.bulletin.knu.ua/article/view/1590/1290> [in Ukrainian].

5. Holovach, N. M. (2024). Transformation of the Network of Cultural Institutions in Ukrainian Communities. *Culture and Art: Modern Scientific Dimension: Materials of the VIII All-Ukrainian scientific conference of young scientists, graduate students and master's students* (Kyiv, November 07, 2024). Kyiv, 108–110 [in Ukrainian].

6. Zadvornyi, S. (2020). Creative Industries through the Prism of Territorial Identity Construction: Decentralisation Context. *Public Geography and Cartography: Scientific Heritage and Modern Ukrainian Studies: materials of the All-Ukrainian Scientific Online Seminar* (Ukraine, Lviv, December 17, 2020). Lviv, 114–119. Retrieved from: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/24423> [in Ukrainian].

7. Kasych, A. O., & Hutman, A.I. (2022). Features of Innovation Management in Creative Industry Enterprises. Retrieved from: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20479/1/IMPER_2022_V2_P052-055.pdf [in Ukrainian].

8. Lelyk, M. B. (2019). Implementation and Financing of Cultural Projects is a Bridge to Establishing Effective Connections between Artists, Cultural Operators, and Institutions in Ukraine and the EU. *DZK*, 9/4 [in Ukrainian].
9. Marynenko, N., & Shevchuk, R. (2022). Creative Industries at War. Retrieved from: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39258/2/FMNESCPS_2022_Shevchuk_R-Creative_industries_during_77-79.pdf [in Ukrainian].
10. Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine. (2024). Restoration through Culture: New Cultural Projects to Support and Rehabilitate Veterans and the Military in Communities. Retrieved from: <https://mcs.gov.ua/news/vidnovlennya-cherez-kulturu-novi-kulturni-proyekty-dlya-pidtrymky-ta-reabilitacziyi-veteraniv-i-vijskovyh-u-gromadah/> [in Ukrainian].
11. Nekhai, V. A. (2023). Creative Industries in the Post-War Recovery. Financial and Credit and Accounting and Analytical Support of the Post-War Economic Recovery of Ukraine: Materials of the International Scientific and Practical Conference, 5–6 October 2023, 516–518 [in Ukrainian].
12. Petrova, I. V. (2022). Cultural and Creative Industries: The Problem of Definitions. *Questions of Cultural Studies*, 39, 63–77 [in Ukrainian].
13. Snihyriova, L. M. (2018). Creative industries and cultural practices as a factor of creative development of regions. *Cultural Almanac*, 7, 102–105 [in Ukrainian].
14. Tsivatyi, V. H. (2020). Cultural and Creative Industries in the Polycentric World Order of the 21st Century: Institutional and Political Diplomatic Discourses. *Cultural Almanac*, 13, 106–110 [in Ukrainian].
15. Yalokha, T. O., Bilan, V. V., & Hromadskyi, R. A. (2023). Creative Industries as Drivers of Global Economic Development: Forecasting the Risks of Postwar Reconstruction in Ukraine. Retrieved from: <http://ir.knutkt.edu.ua/handle/123456789/554> [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 16.05.2025
Отримано після доопрацювання 18.06.2025
Прийнято до друку 25.06.2025*